

Slovo autora

V redakcii Smena som pracoval ako ing. laborant od roku 1982. V roku 1984 som požiadal vedenie, že si chcem spraviť postgraduál zo žurnalistiky vzhľadom na to, že som mal ukončené štúdium na Sjf-SVŠT a chcel som mať väčší novinársky rozhľad. Pracoval som v novinách, ale Milan Štefanka (vedúci výrobného sekretariátu) mi povedal, že musím ísť na VUML (večerná univerzita marxizmu a leninizmu), lebo ak nie musím odísť z redakcie a že čo budem potom robiť? Ja som mu na to povedal: „budem opravovať autá ako predtým a samozrejme ďalej fotografovať” - skoro mu spadla parochňa z hlavy a pýtam sa ja jeho: „Budem lepšie fotografovať keď pôjdem na VUML?!!!” a o mojom odchode bolo rozhodnuté...

Čo sa ale stalo! Koncom roka 1983 sa mi podarilo s „odretými ušami” poslať fotografiu z cyklistiky do svetovej športovej súťaže AIPS - adidas. V roku 1984 moja fotografia získala ocenenie a obletela svet (titulná strana ďalšej knihy, ktorá sa pripravuje, viď. str. 126). Cenu som si mal ísť prevziať na olympijské hry do Los Angeles - USA, ale komunistický režim ma nepustil.

„Páni” súdruhovia, tí najväčší na ÚV KSS (Ústredný výbor Komunistickej strany Slovenska), keď som sa rozhodol odísť zo Smeny, odrazu mi po udelení ceny v Los Angeles ochotne vytvorili miesto fotoreportéra.

V marci 1989 som sa zúčastnil sviečkovej manifestácie.

V novembrových úvodných najťažších dňoch som sedával s Milanom Kňazkom v kaviarni v Kryme (s mojimi dvoma kolegyňami, kde sa Milan búchal do prs /mám to stále pred očami/, ako bude bojovať proti komunizmu do konca života). Tam sme sa dohodli, že uverejníme aj vyzývajúce články, aby ľudia prišli na námestie SNP. Skôr ako sme sa stihli vrátiť do redakcie, ktorá bola za rohom, už nás kolega E. S., predtým popíjajúci v Kryme pri vedľajšom stole, stihol nabonzovať vedeniu redakcie. Ale ja som bol rozhodnutý podporiť šancu na zásadnú zmenu aj za cenu, že ma môžu vyhodiť z práce. Uverejnili sme články aj s fotografiami na podporu manifestácií, aby potom ľudia mohli vytvoriť „koridor” do budúcnosti.

Bol som aj pred Justičným Palácom 22. novembra 1989, kde bol väznený JUDr. Ján Čarnogurský. Vyhrážali sa mi, že ak budem fotiť, môžem

Word from the author

I worked for the “Smena” newspaper as technician since 1982. In 1984 I asked the management to allow me to study postgraduate from journalism, because I already had the degree from Slovak University of Technology but wanted to have journalistic orientation. I worked for newspaper but I was told by Milan Štefanka, who was the Head of the Production Secretariat, that before that I have to attend Evening University of Marxism and Leninism (orig. VUML), and if not then I have to leave the newspaper, and he asked me what I'll do then. I replied: “I will fix the cars as before, and will continue to photograph”. He almost fell from his chair when he heard this. And I asked him: “Will I make better pictures when I'll attend VUML?!!!” **And my departure from the newspaper was a sure thing....**

But....! By the end 1983 I barely managed to send my photo from cycling event to the World Sport Competition AIPS – Adidas. In 1984 this photo was awarded and was spread around the world (front page of the next book I'm working on, see p.126). I supposed to go to pick up the award to Olympic Games in Los Angeles, USA but the communist regime did not let me go.

After I was awarded the price in Los Angeles, these comrades from the Central Committee of Communist Party of Slovakia who decided before that I have to leave Smena newspaper, willingly created for me a job as photojournalist. In March of 1989 I attended a candle demonstration.

In the first hard November days of 1989 I used to sit with Milan Kňazko in cafe Krym (together with two of my colleagues, where Milan pounded his chest (and I still see this picture in front of my eyes) and said that he'll fight the communism for rest of his life). There we agreed to publish the articles calling for people to come to SNP Square. Before we made it back to the office (which was around the corner), our colleague Mr. E. S., who was having drink in cafe Krym at the next table, went to the management and reported us. But I was determined to support the chance for fundamental change even for the price of losing the job. We published articles together with the photographs in order to promote demonstrations, so people could create “corridor” to the future.

On November 22nd 1989 I was in front of the Palace of Justice where Dr. Jan Čarnogurský was

Autorská spolupráca / Author cooperation: PhDr. Alena Bučeková
Jazyková úprava / Language editing: PhDr. Alena Bučeková, Michaela Krotáková
Preklad / Translation: Lucia Spatz, Michaela Krotáková
Grafická úprava / Graphic editing: Jozef Mýtny
©Photo: Jozef Mýtny
Vydalo vydavateľstvo / Published by: Borovica s.r.o, Bratislava 2011
prvé vydanie / 1.edition
September 2011
Sadzba a zalomenie / Setting and Layout Borovica s.r.o,
Cintorínska 8, 811 08, Bratislava
Slovensko / Slovakia

ISBN 978 - 80 - 970800 - 0 - 6

©Photo: Ľubica Vičková

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy nesmie byť znova tlačená alebo reprodukováaná, či použitá v akejkoľvek forme, či už elektonickými, mechanickými alebo inými v súčasnosti známymi alebo neskôr vynájdennými prostriedkami, vrátane kopírovania či videozáznamu, ani nemôže byť zahrnuté do nijakého informačného či rešeršového systému bez písomného povolenia vydavateľa ako aj autora fotografií.

All rights reserved. No part of this book may be reprinted or reproduced or utilized in any form or by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, without permission in writing from the publishers.

NEŽNÁ REVOLÚCIA VELVET REVOLUTION

1989 - 1990

skončiť zle. Nedal som sa odradiť a v knihe je výsledok.

Túto knihu som jednoducho musel vydať. Podat' svedectvo tých čias. Pre tých, ktorí trávili sychravé dni na námestiach; pre tých, ktorých zohrieval domáci krb či radiátor v kancelárii i pre tých, ktorí chceli, ale nemohli prísť a situáciu sledovali z menšej či väčšej diaľky. Pre tých, ktorí sa aktívne zapájali do zmien, rečnili na námestiach, tlačili a roznášali letáky i pre tých, ktorí nechápali, čo sa deje. Ja a môj fotoaparát sme zachytávali ten čas, stretnutia, pocity ľudí, politické rozhodnutia.

Ocitol som sa medzi vyvolenými (s Joan Baez, na potulkách Kóreou, pri Jánovi Pavlovi II., pri nešťastí lietadla atď.), občas som zachytil okamihy dejín prostredníctvom obrazovky (Caușescovci). Moje oči a fotoaparát sa tak snažili sprostredkovať a uchovať okamihy, ktoré menili dejiny. Verím, že zachytili nielen to, čo bolo evidentné, ale i to, čo dobe predchádzalo alebo ju sprevádzalo. Aby sme si spomenuli a mohli svoje spomienky posúvať ďalej, novým generáciám. Aby november 1989 nevymizol z mysle ani z učebníc.

Na záver by som sa chcel poďakovať všetkým mojim partnerom, ktorí mi pomohli, aby táto kniha vznikla a najmä Ľubke Vlčkovej, ktorej sa chcem ešte raz osobitne poďakovať.

Ďakujem

jailed. They threatened me that if I will shoot the pictures, I can end up badly. I did not get discouraged and the results are in this book.

I simply had to publish this book. To bear testimony to those times. For those who spent chilly days out there on the Squares, for those who were warming up by the fireplace or at office heater, and for those who wanted to come but couldn't and followed the situation from close or from the far. For those who were actively involved in the changes, printed and distributed fliers, and also for those who did not comprehend what was going on. My photographs captured those times – meetings, emotions of people, political decisions. I was one in the crowd, just my eyes had a helper who stored what was seen in its memory. As with the people who lived then and experienced the revolutionary change. Time to time I found myself amongst the chosen ones (with Joan Baez; or wandering the Korea; or by John Paul II.; or by the airplane accident), and time to time I captured those historical moments through the TV screen (Ceausescus). Thus, my eyes and my camera were trying to convey and preserve moments which changed the history. I believe they captured not only what was evident but also things preceding or accompanying the era. To remember and pass our memories further, to new generations. To won't let November 1989 disappear from the minds nor the textbooks.

In conclusion I'd like to thank all the people who helped me with this book, and especially to Ľubka Vlčková whom I particularly would like to thank once again.

Thank you

JOZEF MÝTNY

6 - 9

Od ľudskej tváre po nežný zamat / From Human Face to Velvet

21 - 26

Muž, ktorý zostával v úzadí - The Man Who Stayed in the Background

JUDr. Ján Čarnogurský

30 - 31

V jednote je sila. Námestie SNP / In Unity There is Strength, SNP Square, November 1989

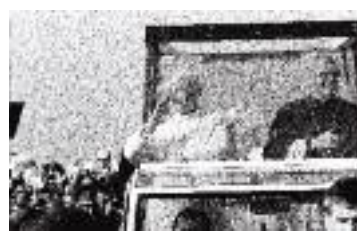
78 - 79

Smrť v priamom prenose / Execution Broadcast Live, Nicolae and Elena Ceaușescu

86 - 88

Pokrokový konzervatívec, Ján Pavol II. / The Progressive Conservative, John Paul II.

97 - 99

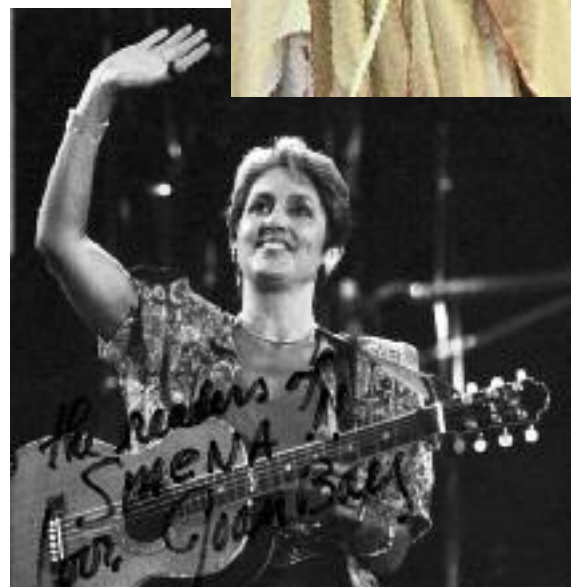
Koncert, ktorý najsilnejšie rezonoval v tichu
The Concert That Resonated Strongest in Silence

Joan Baez

Joan Baez

Jozef Mýtny

100 - 101 Nosil som ju na rukách, dostal som facku - I carried her in my arms, I got slapped
Martin Valent

102 - 106 Treba padnúť, aby ste mohli ísť hore, Ján „Bobo” Hangoni, Taktici a YPS
To Go Up, First One Has to Be Down, Ján “Bobo” Hangoni, Taktici and YPS

116 - 117 Vrak lietadla uprostred jazera / Airplane wreck in the middle of the lake

119 - 120

Kórejské pokušenia / Korean Temptation

122 - 125

JOZEF MÝTNY
fotograf, športovec, vydavateľ / Photographer, Sportsman, Publisher

126 - 127

Pripravujeme / In production

Športová fotografia

Sports Photography

*Česko - Slovenská a zahraničná
muzika na Slovensku a v Čechách
Czech - Slovak and international
music in Slovak and Czech Republic*

